

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav pro dějiny umění

Posudek práce:

Bc. Alžběta Jankulíková

Jindřich Freiwald a česká meziválečná divadelní architektura

Diplomová práce

Praha 2014

Diplomanta si zvolila zajímavé a doposud nedostatečně zpracované téma věnované divadlu v tvorbě architekta J. Freiwalda.

Na počátku je podáván přehled proměn divadla od antiky po současnost. Po podrobném probrání renesančního pojetí je méně pozornosti věnováno baroknímu období. Zcela chybí divadla zahradní, případně velké efemerní podniky (např. Galli Bibiena a jeho scéna na Pražském hradu). I když autorka později tuto etapu zmiňuje, a to včetně nepochybně zásadního významu „kukátového“ řešení, domnívám se, že zde by bylo tuto rozhodující etapu podrobněji sledovat již proto, že je základem staveb probíraného autora.

Krátká kapitola o specifice divadelní budovy sleduje klasický typ. Je otázkou, zda by s ohledem na vymezené téma (meziválečné období) neměla být zmíněna i situace, kdy se jeviště s hledištěm prolínají, až jejich tradiční funkce zcela mizí.

V další části je sledována meziválečná divadelní architektura. Pokud je zde uveden i obsáhlý exkurs do 19. století, měla by být citována i diplomní práce zabývající se divadly firmy Fellner a Helmer. V této práci je řada významných poznatků a je škoda, že provázanost s takto blízkým, na našem ústavu nepříliš dávno zpracovaným tématem zcela chybí. V obecném úvodu jsou si obě práce navíc nutně velice podobné.

V další kapitole je podán přehled divadelních staveb v období mezi oběma válkami. I zde bych patrně více akcentoval a do přehledu integrálně zapojil i některé nerealizované projekty (např. Osvobozené divadlo). Obdivuhodná šíře záběru nutně ústí do krátkých odstavců věnovaných vybraným objektům, kde pak mohou vznikat určité problematické zkratky (např. divadlo v Teplicích je jistě neobyčejně veliké a proto monumentální, současně je ale velice dynamické, s řadou až orientálních motivů a prosté zařazení do klasicizujícího proudu jej rozhodně necharakterizuje).

Následující část práce je věnována vlastnímu tématu – dílu architekta Freiwalda. Na počátku je uveden podrobný přehled dosavadního bádání, následuje jeho život i činnost firma Frewald a Böhm. Nejzásadnější je část sledující jednotlivá díla zmíněné firmy. Vysoce je třeba ocenit heuristickou práci, zejména bádání v příslušných archivech.

Značná pozornost je logicky věnována divadlu v Hronově, včetně zaznamenání proměn projektu, což umožňuje díky péli autorky velice intimní vhled do myšlenek tvůrce. Dále jsou sledována divadla v Chrudimi, Kolíně, Poděbradech a Čáslavi, následovně projekty divadel ve Svatoňovicích a Čelákovících. Pozoruhodná je část věnovaná divadlu v Teheránu, která by si zasloužila samostatnou práci, jejíž základ zde již byl položen.

Navazuje krátké shrnutí dosažených poznatků i hodnotících soudů a následovně vlastní závěr. Je škoda, že pozoruhodný materiál nebyl v této části dostatečně využit. Jedná se spíše o jakousi rekapitulaci. Zde by patrně mělo – v duchu názvu práce – navazovat hodnocení v dobovém kontextu, a to nejen divadelní tvorby, ale obecnějších architektonických směrů dané doby. Zejména jasné klasicizující témata by si zasloužila srovnání s řadou autorů. Zmínit je potřeba nejen obligátní soubor staveb architekta Engela, ale i dílo Loosovo (např. cukrovar v moravských Hrušovanech). Chybí zde rovněž porovnání s dobovými progresivními, či experimentálními pokusy. Některé objekty (zejména v rovině návrhů) od nich ostatně až tak vzdáleny nejsou.

Seznam literatury, zejména však pramenů, dokládá rozsah hloubku i přínos práce.

Vysoce kvalitní je i obrazová příloha. Zde mě napadá řada myšlenek, která by se možná hodila do závěru. Například zamyšlení se nad snad až poněkud křečovitě (?) monumentálním řešením hronovského vstupu ve srovnání s daleko organičtějším a dle mého soudu i elegantnějším řešením v Chrudimi (opět zejména na neprovedených variantách, což by si zasloužilo další samostatnou úvahu). Z tohoto pohledu je neobyčejně působivé i řešení bohužel nerealizovaného divadla v Poděbradech, kde je v textu správně akcentován citlivý vztah k atypické parcele, jejíž podoba dílo spíše umocnila, než omezila.

Velice dobře zpracovanou, fakty nabitou, současně čtivou a nesporně inspirující práci (která by si však zasloužila adekvátnější závěr) velice rád doporučuji k obhajobě.